

Met sport halen we het beste uit Gelderland!

Gelderland Sport! 2016-2019

Met sport halen we het beste uit Gelderland!

Voor u ligt de populaire versie Gelderland Sport! 2016-2019. De afgelopen periode heeft Gelderland al flink geïnvesteerd in een bruisend sportklimaat met prachtige sportaccommodaties. Deze sportinfrastructuur vormt de basis om de volgende stap te zetten. Ook de komende jaren hebben we veel aandacht voor sport in al z'n facetten.

Wandelend door de prachtige bossen die onze provincie rijk is, op fiets of e-bike op een van de vele fietspaden, actief in zwembaden, hallen of op velden. Misschien wel als toeschouwer bij een van de vele evenementen of als deelnemer aan een side-event. Sport is er voor iedereen: jong, oud, top- of breedtesporter, met en zonder beperking. Daarnaast verbindt sport mensen. Verenigingen in dorpen en wijken worden steeds belangrijker en vormen de spil in de plaatselijk samenleving.

We bouwen de komende jaren voort op het ingezette beleid. We zetten in op grote sportevenementen in onze provincie. Gelderland zette zich al op de kaart met het WK Beachvolleybal en het EK Volleybal voor dames en met de Giro d' Italia. Het gaat bij deze evenementen niet alleen om de topsport, maar ook om de golf van enthousiasme en sportieve

energie die er vanaf straalt. Met zulke evenementen wordt zichtbaar hoe mooi Gelderland is en kun je verenigingen en bedrijfsleven uitgebreid betrekken. Dat zorgt voor een economische en maatschappelijke spin-off.

Wij zorgen graag voor verbindingen in de Gelderse sportwereld. Een goed sportklimaat maak je immers samen. Het gaat ons niet om de sport alleen, maar om de combinatie met gezondheid, economie en talentontwikkeling. Ik roep u op om goede ideeën bij ons in te dienen. Doe mee, denk mee of werk mee, want met sport halen we het beste uit Gelderland!

Jan Markink
Gedeputeerde Sport

Gelderland bruist van sportiviteit

Het is 2020. Gelderland bruist van sportiviteit en Nederland weet dat. In de provincie Gelderland worden jaarlijks tal van sportevenementen gehouden die veel toeschouwers trekken en zorgen voor een economische en maatschappelijke impuls.

De actieve sportverenigingen in Gelderland staan midden in de maatschappij. De goede sportvoorzieningen en ondersteuning biedt talenten de mogelijkheid door te groeien naar de top. Op alle niveaus is er oog voor sporters met een beperking. De belangrijke rol van sport in Gelderland straalt af naar het bedrijfsleven. De Gelderse economie profiteert van het goede sportklimaat en maakt Gelderland een aantrekkelijke provincie.

Plannen

Wie iets wil bereiken maakt plannen en toont doorzettingsvermogen. Dat is zo in de sport en ook met ons sportbeleid. Wij willen de belangrijke rol van sport in de provincie de komende jaren verder uitbouwen.

Onze voornemens voor de periode 2016-2019 zijn vastgelegd in het programma Gelderland Sport! Het plan is opgesteld op basis van het coalitieakkoord Ruimte voor Gelderland. In vier jaar tijd hebben wij bijna € 25 miljoen beschikbaar voor de Gelderse sport. Een bedrag van € 20 miljoen eenmalig en daarnaast vier jaar lang € 1,1 miljoen per jaar (structureel).

Het Gelderse sportbeleid rust op drie pijlers: de economische kracht van sport, de maatschappelijke kracht van sport en de sportieve kracht door excellente prestaties. Deze pijlers worden hieronder kort aangestipt. Verderop in deze uitgave vind je uitgebreidere informatie over de drie fundamenten van ons sportbeleid.

Impuls sportevenementen

Sport en economie zijn nauw met elkaar verbonden. In 2014 waren in de provincie 3000 bedrijven actief in de sportsector, goed voor 12.000 banen. Gelderland kent prachtige sportevenementen zoals de Giro d'Italia, de Zevenheuvelenloop, de Windmill Cup, het WK Para-Cycling, outdoor Gelderland, het WK Beachvolleybal en het EK Damesvolleybal. Wij zien kansen om de economie een impuls te geven door verbindingen te leggen met de vele sportevenementen in Gelderland.

Het effect van de rol van de provincie als 'spelverdeler', aanjager en verbinder is niet gering. Uit een analyse van een aantal sportevenementen in Gelderland blijkt dat met € 1,5 miljoen aan verleende financiële steun zorgde voor pakweg € 8 miljoen aan extra bestedingen in de provincie. Wij willen de economische betekenis van sport in de jaren 2016 tot en met 2019 verder uitbouwen.

‘Gelderse sporttalenten zijn ambassadeurs en vormen een schakel tussen top- en breedtesport.’

Maatschappelijke kracht

We zetten in op op sterke sportverenigingen die midden in de maatschappij staan. De functie van clubs in dorpen en steden wordt de komende jaren steeds breder. En dat met de blik op een belangrijk doel gericht: iedereen kan meedoen. Sport als katalysator in de samenleving. Sportverenigingen leggen steeds meer verbindingen met scholen, maatschappelijke- en zorgorganisaties en ondernemers en worden zo toekomstbestendiger. Zo kunnen ze groeien tot een centrale plek in de lokale samenleving. De provincie ondersteunt dit graag. Door sport vroegtijdig te betrekken bij gebiedsontwikkelingen kan rekening worden gehouden met sportmogelijkheden bij de inrichting van een gebied.

Dit betekent dat zo meer sportmogelijkheden komen en dat sporten in de buitenlucht nog laagdrempeliger wordt. Door de kwaliteit van routes voor wandelen, hardlopen, fietsen en paardrijden te versterken, ontstaat er een beter routenetwerk. Daarop kunnen onder andere horeca en culturele instellingen aansluiten.

Talenten als ambassadeurs

Gelderland geeft talenten de mogelijkheid uit te groeien tot toppers van nationaal of internationaal niveau. Dat beleid is al eerder ingezet en krijgt nu een vervolg. Voor talentvolle en veelbelovende sporters met een talentenstatus van NOC*NSF, is er maatschappelijke en sportieve begeleiding, gericht op sportprestatie, school en welzijn.

Onderdeel van het scholingsprogramma voor veelbelovende sporters is zelfpresentatie. Zo kunnen Gelderse sporttalenten worden ingezet als ambassadeurs om het enthousiasme en plezier in sport over te brengen op anderen. Ze vormen de schakel tussen top- en breedtesport.

Extra aandacht is er voor sporters met een beperking. Gelderland stimuleert hun deelname aan sport. Ze worden uitgedaagd hun talent te ontdekken, bijzondere sportervaringen op te doen en en het maximale uit zichzelf te halen.

Richèl Hogenkamp

Breedtesport

Genieten van de laatste tevreden hardloper

Ronald Veerbeek

De Zevenheuvelenloop, de Marikenloop en de Stevensloop in Nijmegen zetten bij elkaar zo'n 60.000 hardlopers in beweging. Breedtesport in optima forma.

“Ik geniet van de mensen die met blijde gezichten over de finish komen”, zegt directeur Ronald Veerbeek van de stichting Zevenheuvelenloop, die de drie loopevenementen organiseert. “Ook bij de laatste lopers gaan de armen op de eindstreep omhoog. Maar het is ook mooi om het samen met 900 vrijwilligers mogelijk te maken.”

Run to the Start

Veerbeek: “Het gaat trouwens niet alleen om die ene dag dat de loop gehouden wordt. Het traject er naar toe is ook belangrijk. Mensen schrijven zich een half jaar voor die tijd in en gaan dan bezig met hun voorbereiding. Dat doen ze soms in speciale clinics, die we samen met de Atletiekunie organiseren, zoals Run to the Start.”

Doorstroming

Bij de Marikenloop doen veel vrouwen mee die voor het eerst een wedstrijd lopen. Zeventig procent van de deelnemers heeft

niet eerder meegedaan. “Veel van hen worden enthousiast en stromen van de populaire 5 kilometer door naar de Zevenheuvelenloop en uiteindelijk de halve marathon bij de Stevensloop.”

Veerbeek constateert dat steeds meer vrouwen en jongeren de hardloopschoenen aantrekken voor een van de drie door de provincie ondersteunde Nijmeegse loopevenementen. “En wat je ook vaker ziet is dat mensen elkaar opzoeken om samen te lopen, een sociaal clubje vormen.”

‘De functie van clubs in dorpen en steden wordt de komende jaren steeds breder.’

Terugblik: samen hebben we al veel bereikt

Door samen hard te werken aan een goed sportklimaat in Gelderland is de afgelopen jaren veel bereikt. Hoofdpunten uit het beleid dat de afgelopen jaren is gevoerd waren onder andere het realiseren van een goede sportinfrastructuur met prachtige sportaccommodaties, mooie nationale en internationale sportevenementen, een grotere sportdeelname door inwoners van Gelderland en het inzetten van sport als middel ter bevordering van een gezonde leefstijl.

Opbouw van sportnetwerk

We hebben de afgelopen jaren flink in de sportinfrastructuur geïnvesteerd, waardoor de Gelderse sport nu over vele nieuwe en verbeterde voorzieningen beschikt. In de periode 2013 tot 2016 is daar bijna € 11 miljoen aan besteed. De Arhemhal op Sportcentrum Papendal is daar een mooi voorbeeld van. Maar ook de topsporthal in Doetinchem, de Amaliahal in Ermelo, de skeelerbaan in Heerde, de Atletiekbaan in Winterswijk, diverse beachvolleybalvelden en de multifunctionele sportaccommodatie in Millingen aan de Rijn. Met de investeringen in al deze sportaccommodaties is de basis gelegd om grote evenementen in Gelderland te organiseren.

Wij hebben een aantal jaren geleden gekozen om te focussen op zes sporten, de Gelderse kernsporten. Dat zijn atletiek/wandelen, judo, paardensport, tennis, volleybal en wielersport. Die staan ook de komende periode centraal. Daarnaast is er aandacht voor de zogenaamde tweede ring-kernsporten: golf, gymnastiek, handbal, hockey, schaatsen (inclusief skeelers), schermen, vrouwenvoetbal, waterpolo en zwemmen.

De afgelopen jaren hebben we bijgedragen aan de bouw van veel nieuwe sportaccommodaties en de verbetering van bestaande sportvoorzieningen. Verder hebben we meerjarige projecten van sportbonden en grote sportevenementen ondersteund.

Topevenementen

De doelstelling om jaarlijks minimaal twee topevenementen te faciliteren is ruimschoots gehaald. Gelderland droeg in 2012 tot en met 2014 € 2,6 miljoen bij aan 39 sportevenementen, waarvan 20 topevenementen op het niveau van een Nederlands Kampioenschap of hoger. Dat waren 14 wedstrijden in de wielersport, 11 volleybal, 6 paardensport, 5 atletiek, 2 judo, 2 tennis en 9 andere sporten. Bij alle evenementen zijn activiteiten georganiseerd om mensen zelf ook aan het bewegen te krijgen.

Vitaliteit

Sport als middel voor het bevorderen van de gezondheid van Gelderlanders is een succes geworden. Zo hebben we jongeren met overgewicht aan het sporten gekregen en het versterken van een gezonde leefstijl onder de aandacht gebracht.

Ook andere groepen als mensen met een beperking, ouderen, jongeren en mensen met een laag inkomen werden bereikt. Dit deden we bijvoorbeeld met outdoor fitnessplekken voor senioren, een uitbreiding van het Jeugdsportfonds Gelderland en het project Special Heroes Gelderland, om jongeren met een beperking te laten ervaren hoe leuk het is om te bewegen en sporten.

Talenten en sportaccommodaties

Op het gebied 'excellente prestaties' stelden wij € 14 miljoen ter beschikking. Met dat geld werd onder meer bijgedragen aan topaccommodaties voor de zes kernsporten. Die zijn niet alleen van belang voor sporters op hoog niveau, maar ook voor de vitaliteit, leefbaarheid en ontwikkeling van stad en regio.

Verder is geld en energie gestoken in talenten. Dat gebeurde via de organisatie Topsport Gelderland. Op die manier werden verenigingen ondersteund die op hoog niveau aan talentenontwikkeling doen. Tevens zijn er faciliteiten gekomen voor talenten, zoals het Centrum voor Topsport en Onderwijs op Papendal en regionale talentencentra in Apeldoorn en Nijmegen.

De Gelderse kracht van sport

De eerste pijler: economische kracht

Gelderland wil de komende jaren de economische impact van sportevenementen versterken. Bedrijven kunnen profiteren van de vele bezoekers aan de Gelderse sportevenementen en het netwerk rond sport. Door samen op te trekken, bijvoorbeeld door organiseren van side-events die aansluiten bij het evenement, kunnen bedrijven en maatschappelijke organisaties ook toegang krijgen tot het sportnetwerk.

Op die manier kan bijvoorbeeld de toeristische sector direct profiteren van de grote sportevenementen. Ook kunnen grote sportmanifestaties zich ontwikkelen tot een platform voor ondernemers en andere organisaties om elkaar te ontmoeten. Grote evenementen zijn tevens uitermate geschikt om Gelderland als sportieve en dynamische provincie op de kaart te zetten. Hier gebeurt het! De campagne 'Met sport halen we het beste uit Gelderland!' krijgt een vervolg.

Als wij evenementen financieel ondersteunen, verwachten wij van organisaties dat ze zich ook inspannen voor aangepast sporten. Meer mensen met een beperking moeten kunnen kennismaken met sport, als toeschouwer en liever nog als deelnemer aan een evenement. Ook vinden we het belangrijk dat bij wedstrijden en toernooien verrassende verbindingen worden gelegd met bijvoorbeeld gezondheid, energie, cultuur of maatschappelijke zaken.

'We zetten Gelderland als sportieve en dynamische provincie op de kaart.'

Bedrijvigheid in de sport moet leiden tot nieuwe sportieve ondernemingen of organisaties. Nationaal Sportcentrum Papendal kan zich de komende jaren verder ontwikkelen als Olympisch trainingscentrum met bijbehorende sportbedrijvigheid. Zo levert zij een bijdrage aan de sport en aan de provinciale economie.

Gelderland verbindt

Onze rol in de economische kracht van sport is verbinden. Tussen sportevenementen, ondernemers, maatschappelijke organisatie en spelers op andere (sport)terreinen. Gelderland Sport! zoekt partners die mee willen betalen aan sportevenementen in de provincie en draagt ook zelf bij. We nodigen ondernemers en maatschappelijke organisaties uit om bij te dragen aan de doelen van Gelderland Sport! De sportevenementen zijn een belangrijke katalysator voor de breedtesport en belangrijk voor de ontwikkeling van de Gelderse economie.

Met topsportevenementen scoort de Gelderse economie ook, zo blijkt uit de economische evaluaties die bij sportevenementen worden uitgevoerd. Om het economisch effect van de evenementen in beeld te houden, blijven wij dat onderzoeken.

Plek voor kampioenschappen

Gelderland beschikt met onder meer Nationaal Sportcentrum Papendal en Omnisport Apeldoorn over prachtige plekken waar grote kampioenschappen gehouden kunnen worden. We steunen bij uitzondering ook de niet-kernsporten. Een voorwaarde is dat ze tot de 'tweede ring' van kernsporten horen.

Veelbelovende nieuwe concepten die het in zich hebben uit te groeien tot een toonaangevend nationaal of internationaal sportevenement, maken ook kans op provinciale ondersteuning.

Sportieve innovatie

Sport verandert en de provincie wil graag nieuwe ontwikkelingen stimuleren. In 2013 besloten Provinciale Staten om een gunstig klimaat te scheppen voor innovaties in de sport. Zo werd bijgedragen aan een kennisnetwerk sport en bewegen en aan vernieuwde projecten. Een voorbeeld daarvan is het sportrestaurant in de nieuwe Arnhemhal op Nationaal Sportcentrum Papendal. Er is veel samengewerkt, onder andere met InnoSportNL, het InnoSportLab Papendal, NOC*NSF, sportbonden, Wageningen University, de Radboud Universiteit, ROC Rijn IJssel en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). De provincie geeft verder financiële steun aan het project Eat2Move. Bij dit project worden de effecten van voeding op sporters en zieke mensen in Gelderland onderzocht.

Techniek

Ook zijn technische vernieuwingen ondersteund. Zo ging er subsidie naar de Arnhem Veenendaal Classic, waar livecamera's in de tour werden gebruikt en naar gezondheidsonderzoek tijdens de Vierdaagse. Wij gaan de komende jaren via Oost NV door met het ondersteunen van kansrijke innovaties die leiden tot meer bewegen en sporten, betere topprestaties of een goed economisch rendement. Ook hier stimuleren we samenwerking en verbinding. Papendal neemt daarbij als kloppend sporthart in de provincie een centrale plek in.

Economie en sport

Provincie moet meer zijn dan subsidiegever

Jacco Eltingh

Jacco Eltingh doet op de eerste dag van de AFAS Tennis Classics in Apeldoorn zeven presentaties voor bedrijven. “Bij elkaar komen 160 ondernemingen met hun mensen en relaties hier naar toe. Zo worden zaken gedaan. Zo’n evenement verbindt en heeft hopelijk een enorme economische impact”, zegt Eltingh tussen een van de zeven presentaties door. Zijn bedrijf Tennis Events by Eltingh Haarhuis is organisator van het toernooi.

Volgens voormalig topdubbel-speler Eltingh moet de provincie Gelderland goed kijken welke sportieve evenementen, die worden ondersteund, bij bepaalde doelstellingen passen. “Dan kun je een wegging maken. Welk evenement past bij ons en welk economisch effect heeft het.”

Speciaal loket

“Ik denk ook dat de provincie er goed aan zou doen een speciaal loket te maken voor evenementenorganisatoren”, zegt de Epenaar. “Een plek waar je heel veel informatie kunt krijgen,

zoals blauwdrukken voor evenementen, een perslijst en waar men contacten heeft die je als evenementenorganisator goed kunt gebruiken. De rol van de provincie is veel groter dan alleen subsidiegever. Soms heb je handjes nodig, of is er behoefte aan het delen van kennis.”

Sponsorpool

Een sponsorpool zou goed bij een evenementenloket passen, meent Eltingh. “Het zou mooi zijn als de provincie met haar contacten een rol daarin zou kunnen spelen. Bedrijven en evenementenorganisatoren bij elkaar brengen, verbinden.”

Het bedrijf van Eltingh en Haarhuis draait goed. “We zijn gezond en doen heel veel evenementen. AFAS Tennis Classics is een mooie kapstok voor veel van onze activiteiten. De tennisbond heeft op zaterdag 800 mensen van tennisverenigingen uit het hele land hier uitgenodigd. Natuurlijk brengen we dan onze clinics bij hen onder de aandacht. Zo werkt dat.”

De tweede pijler: de maatschappelijke kracht van sport

De tweede pijler van het Gelderse sportbeleid is de maatschappelijke kracht van sport. Sport kan worden gebruikt als katalysator in de samenleving. Een hoofdrol is weggelegd voor de vele sportverenigingen die onze provincie telt.

Wij geloven dat sport en sportverenigingen het in zich hebben uit te groeien tot centrale plekken in stadswijken en dorpen. Op die manier draagt sport bij aan de leefbaarheid in Gelderland. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor verenigingen en gemeenten, die we daarin dan ook graag ondersteunen.

Versterking van maatschappelijk functie

Wij willen de komende jaren stimuleren om sport en sportclubs die belangrijke plek te geven. Dat doen we door bij te dragen aan de versterking van de maatschappelijke functie van sportverenigingen en -parken. Het stimuleren van sporten door mensen met een beperking. Door de buitenruimte aantrekkelijker te maken om te bewegen, stimuleren we sport en bewegen. De sportsector kan bijdragen aan de verbetering van het recreatieve routenetwerk voor lopers, fietsers en paardensporters.

De sportclub als centrale plek in wijk en dorp

Sportverenigingen zijn vaak al sinds jaar en dag de spil in een dorp of een sportieve ontmoetingsplek in de stad. Door bevolkingskrimp, vergrijzing, de afname van het aantal jongeren en maatschappelijke ontwikkelingen als individualisering hebben sportverenigingen het moeilijker gekregen. Het ledental stagneert of wordt kleiner en daarmee neemt de levensvatbaarheid van clubs af. Dat heeft ook gevolgen voor de leefbaarheid in stad en dorp. Toch zijn er kansen voor sportclubs en daar willen wij aan bijdragen. Goede ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld dat sportclubs meer en meer ontmoetingsplekken of sociale magneten worden, het toenemende multifunctionele en duurzame gebruik van accommodaties en de grotere kansen op samenwerkingsverbanden door het verschuiven van zorgtaken naar gemeenten.

Open club

De moderne vereniging is vraaggericht, ondernemend, uitnodigend, georiënteerd op de buurt en heeft oog voor continuïteit. Dat past goed in de gedachte van de open club die door NOC*NSF is ontwikkeld. Er bestaat geen vaste formule, maar centraal staat wel dat leden, regelmatige bezoekers en buurt- of dorpsbewoners worden uitgenodigd om te sporten of betrokken te zijn, bijvoorbeeld door te helpen bij activiteiten en werkzaamheden. Daarbij wordt samengewerkt met anderen, ook met andere sportclubs.

Gelderland heeft circa 3500 sportverenigingen, waarvan een kwart gezien kan worden als een open club.

Vitale sportparken

In de lijn van de open club-gedachte kan ook de maatschappelijke functie van sportparken worden versterkt. Dat kan worden beheerd door organisaties uit sport, zorg, welzijn, leefbaarheid, onderwijs en bedrijfsleven en is vrijwel altijd open.

Programmering, onderhoud en beheer worden samen gedaan. Voorbeeld van zo'n sportpark is Hartenstein in Oosterbeek. Dat is de thuishaven van een recreatieve sportvereniging met veel ouderen-activiteiten, een schaatsvereniging en een tennisclub. Verder worden er evenementen georganiseerd zoals de Stuwwalloop, de viering van Koningsdag en als start- en finishplaats van de Airborne Wandeltocht. Het kantoor van de organisatie van de wandeltocht staat er ook.

Om de ontwikkeling naar open clubs en vitale sportparken te bevorderen willen wij de verschillende spelers bij elkaar brengen. Dat doen we onder andere met startbijeenkomsten en werkateliers, samen met bijvoorbeeld gemeenten.

Sporten met een beperking

Met handicap naar gewone kampioenschappen

Yanu van Leeuwen

Wat nou gehandicaptensport... Yanu van Leeuwen (9) uit Tiel heeft maar één goed werkende arm, maar hij zwemt gewoon mee met de besten zonder beperking in zijn leeftijds-categorie. In november werd hij zelfs geselecteerd voor de reguliere Gelderse Kampioenschappen.

“Hij heeft zelf helemaal geen last van zijn handicap”, zegt vader Gerco. “Hij heeft een kortere linkerarm met maar één vinger maar hij doet er alles mee, ook veters strikken.” Dat zijn zoon van water hield, was al vrij snel

duidelijk. “We hebben hem op 4-jarige leeftijd uit China geadopteerd en vanaf het begin lag hij steeds in het zwembadje in onze tuin.”

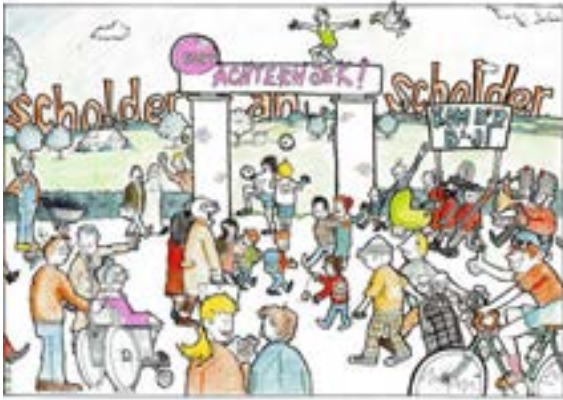
Zwemtechniek

En zo ging Yanu op 5-jarige leeftijd op zwemles. Tegelijkertijd met een vriendje, een jongen met één been. We zeggen weleens grappend: plak die twee maar op elkaar, dan kunnen ze alles.” Yanu zwemt bij TZC Vahalis in Tiel. “Daar doet hij ook mee in de reguliere wedstrijden”, zegt vader en inmiddels ook zwemtrainer Gerco. “Yanu werd al vrij snel

door de zwembond als talent bestempeld. Misschien zit er ook nog weleens een deelname aan de Paralympics in. Toen hij als talent door de KNZB werd aangemerkt zeiden we dat hij eigenlijk een eigen trainer zou moeten hebben.”

Tranentrekker

Yanu wist wel wie hij wilde. “Papa, wil jij mijn trainer worden, zei hij. Dat was wel even een tranentrekker voor mij. Ik kom niet uit de zwemwereld, maar heb altijd wel gesport. Dus ben ik me in het zwemmen gaan verdiepen. Nu geef ik alweer twee jaar training op de club.”

Scholder an Scholder

We ondersteunen het Achterhoekse project Scholder an Scholder van een aantal gemeenten en voetbalbond KNVB. Doel: een duurzaam, vitaal en aantrekkelijk sportlandschap, met sport voor alle leeftijden, een veilige sportomgeving en slim samenwerken om problemen aan te pakken en kansen te benutten. Dit is een mooi voorbeeld van de open club gedachte.

Sportieve buitenruimtes / routenetwerk

Sporten en bewegen in Gelderland wordt verder bevorderd door de omgeving zo in te richten dat de drempel om in het landschap te gaan bewegen wordt verlaagd. Een voorbeeld daarvan is het beter laten aansluiten van fiets- en wandelroutes op woonwijken.

Ook vragen we diverse partijen zoals gemeenten, (buiten)sportbonden, natuurorganisaties, Regionale Bureaus voor Toerisme mee te denken en met plannen te komen om de kwaliteit van routes te versterken. We streven naar een hoogwaardig Gelders routenetwerk voor fietsers, hardlopers, wandelaars en ruiters.

De ervaring leert dat kwalitatief goede en aantrekkelijke routes zorgen voor meer sporten en bewegen en ook tot meer bestedingen in bijvoorbeeld de horeca. Zo leveren ze ook een bijdrage aan de versterking van de plaatselijke economie.

Open club

VV Beesd wil meer zijn dan voetbalclub

Max Kroeze

De sportvereniging als open club met maatschappelijke en sociale taken is een prima idee, vindt voorzitter Max Kroeze van voetbalvereniging Beesd. Maar dan moeten provincie en gemeente ook bijdragen aan de leefbaarheid in de dorpen. “Zorg dat er gebouwd kan worden”, zegt Kroeze. “Anders trekken de jongeren weg, sluiten scholen en winkels en drogen de verenigingen op. Wij willen ons inzetten voor een vitale samenleving, maar dat moet wel van twee kanten komen.”

Middelpunt

Zijn club is al druk bezig om uit te groeien tot meer dan een voetbalvereniging. “Je kunt wel subsidie voor een kunstgrasveld willen waar vier avonden per week op getraind wordt, maar dat wordt ‘m niet. Je moet meer denken aan steun voor een vereniging die het middelpunt is in de samenleving en dat scholen of andere sporters ook gebruik kunnen maken van zo’n veld.” De VV Beesd telt 550 leden en doet de laatste tijd steeds meer z’n best om nieuwe leden uit omliggende dorpen te werven. “Het dorp Beesd heeft 3800 inwoners, twee scholen, een aantal winkels en veel onder-

nemers. De kleine dorpen in de buurt hebben dat niet meer.”

Ouderenmiddag

Kroeze: “Ook zijn we bezig met een maandelijkse middag voor ouderen. Leuk op een vrijdagmiddag wat klussen doen rondom het sportcomplex en daarna met elkaar koffie of misschien een borrel in de kantine.”

De voetbalclub is door provincie Gelderland benaderd om mee te doen met een verkenning, waarin wordt gekeken hoe je een open club vorm zou kunnen geven. Kroeze is positief: “Er zit bij ons een enorme energie.”

‘De moderne vereniging is vraaggericht, ondernemend, uitnodigend, georiënteerd op de buurt en heeft oog voor continuïteit.’

De derde pijler: sportieve kracht door excellente prestaties

Dankzij de inspanningen in de afgelopen jaren hebben we in Gelderland een goed werkende structuur voor talentbegeleiding in de sport ontwikkeld. Er zijn verschillende regionale trainingscentra gekomen en er zijn in elke regio talentbegeleiders aan het werk. Jaarlijks worden ongeveer 700 sporttalenten begeleid en ondersteund, daarvan hebben zo'n 50 sporters een beperking. We gaan op de ingeslagen weg door.

Individuele begeleiding

We richten ons vooral op de individuele loopbaanbegeleiding van sporttalenten met een status. Die coaching is gericht op presteren, school én welzijn. Zo krijgen de talenten de kans om in een goede balans met privéleven en school de top te halen. Daarnaast is op vele gebieden begeleiding voor jonge sporters van wie grote extra inspanningen worden gevraagd. Denk aan persoonlijke begeleiding, (para-)medische begeleiding, afstemming van school en sportcarrière en kennisoverdracht op gebieden als prestatiegedrag, sportvoeding en de rol van ouders. Sporters kunnen hiervoor worden doorverwezen naar bijvoorbeeld Topsport Gelderland en Centrum voor Topsport en Onderwijs op Papendal.

Extra aandacht voor talenten in aangepaste sport

Om kinderen te inspireren wordt van Gelderse sporttalenten gevraagd daarin een rol te vervullen. Ze hebben geleerd zich te presenteren en zijn regelmatig actief bij clinics op scholen en andere gelegenheden, zoals evenementen. Om de deelname van jongeren met een beperking aan sport te vergroten, is er extra aandacht voor het werven van talenten in de aangepaste sport. Ze worden uitgedaagd om hun sporttalent te ontdekken en zo mooie sportieve ervaringen op te doen.

Topsport en breedtesport horen bij elkaar

Wij vinden topsport en breedtesport net zo belangrijk. Talenten vormen in onze visie de verbinding tussen die twee. Als er meer mensen in Gelderland aan sport doen, drijven er ook meer nieuwe talenten naar boven. Die kunnen uitgroeien tot topsporters die onze provincie op de kaart zetten. Daarnaast inspireren talenten anderen om ook het beste uit zichzelf te halen en tot een actieve en sportieve leefstijl te komen.

Wij willen talentontwikkeling in de Gelderse kernsporten blijvend ondersteunen. Van jeugdopleidingen bij ambitieuze topverenigingen die het juiste trainingsaanbod hebben voor hun jeugd tot Regionale Talenten Centra met deskundige trainers die begeleiding van hoge kwaliteit bieden, met mogelijkheden om door te groeien naar nationale talentenprogramma's.

‘Papendal kan zich de komende jaren verder ontwikkelen als Olympisch trainingscentrum met bijbehorende sportbedrijvigheid.’

Evenementen

Side-events maken van topsport een belevenis

Michel Everaert

Side-events zijn niet meer los te denken van grote sportwedstrijden. Om het publiek onderdeel te laten worden van de strijd, mensen in beweging te krijgen, toeschouwers langer te vermaken. “Evenementen om het toernooi heen, maar ook tijdens de wedstrijden zorgen voor meer beleving”, zegt directeur sport van de Nederlandse Volleybal Bond (NeVoBo) Michel Everaert. Hij was programmadirecteur van het WK Beachvolleybal en het EK Volleybal Dames, dat ook in Apeldoorn werd gespeeld.

Meedoen

“Je wilt dat een topsportwedstrijd een evenement wordt, dat het impact krijgt. Dat mensen gaan meedoen, voor economische spin off en om kinderen en volwassenen

aan het sporten te krijgen en zo topsport aan breedtesport te verbinden. Side-events zijn van groot belang om van een evenement een succes te maken.” Het centrum van Apeldoorn bruiste tijdens de wedstrijden en de bijbehorende evenementen. “Tijdens het WK Beachvolleybal kwamen er per dag 20.000 mensen meer in de stad, mede dankzij de festivalsfeer die er was. Daarnaast is de trots in Gelderland immens. En trots levert energie op.”

Voor de side-events werden ook de voormalige Zwitsalfabriek in Apeldoorn en verschillende nieuwe beachvolleybalvelden in Gelderland gebruikt. Topspelers gingen voor de Back to School-clinics even terug naar hun eigen basisschool.

Discjockey

Side-events kunnen bij alle sportwedstrijden en –toernooien worden gehouden. Everaert: “Je kijkt wat er bij een sport past. Wij hadden bijvoorbeeld een discjockey en een presentator die tijdens dode spelmomenten voor muziek zorgden en het publiek erbij betrokken. Zo werd er uitleg gegeven over hoe er als publiek gereageerd kon worden bij bijvoorbeeld blokpunten of bij de opkomst van teams. Zo worden de toeschouwers onderdeel van het evenement. Bij voetbal is dat lastiger omdat het spel continu doorgaat.” Hij vervolgt: “Clinics op scholen passen ook goed bij volleybal. Er zijn gymzalen beschikbaar en we hebben goede contacten met scholen. Voor wielrennen wordt het geven van clinics op scholen lastiger. Zo is het voor elke sport maatwerk.”

‘Talenten krijgen de kans om in een goede balans met privéleven en school de top te halen.’

‘Jaarlijks worden circa 700 sporttalenten begeleid en ondersteund, daarvan hebben zo’n 50 sporters een beperking.’

Topsport

Kick na kick voor Laura Smulders bij BMX

Laura Smulders

BMX-rijder Laura Smulders uit Horssen (bij Nijmegen) is een van de topsporters die Gelderland rijk is. Het fietstalents, dat op Papendal traint, won in 2012 een bronzen medaille op de Olympische Spelen en werd in 2014 wereldkampioen op het onderdeel tijdrit. “Ik behoor wel tot de wereldtop, ja”, zegt ze nadat ze haar prestaties van de afgelopen jaren heeft opgesomd.

Kicken

Bij BMX (Bicycle Motor Cross) storten de deelnemers zich van een hoge startheuvel met grote snelheid de crossbaan op. Daar maken ze in een korte explosieve

rit spectaculaire sprongen over heuvels. “Als je met 50 kilometer per uur over zo’n grote baan gaat en sprongen van 11 meter maakt, is dat wel kicken”, zegt Smulders. “En als je in een wedstrijd ook nog als eerste de finish over gaat, geeft dat een extra kick.” Laura Smulders ontwikkelde zich al snel tot regionaal talent, mede dankzij begeleiding en ondersteuning door Topsport Gelderland dat Gelderland Sport! subsidieert. Ook kwam de Gelderse in de nationale topsportselectie BMX en verbleef ze in het Centrum voor Topsport en Onderwijs in Papendal Arnhem.

In het voorjaar van 2012 kwalificeerde Laura zich voor de Olympische Spelen in Londen tijdens het BMX Super Cross evenement op Papendal, op een kopie van de Olympische BMX baan.

Jonge talenten

“Het is belangrijk dat zoveel mogelijk jonge talenten hier komen fietsen”, zegt Laura Smulders. De Gelderse topsporter richt zich nu op de Olympische Spelen van 2016 in Rio. In 2015 kwam ze terug van een knieblesure en werd tot haar tevredenheid Nederlands kampioen, derde bij de EK en vijfde bij de WK.

**‘Wij vinden topsport en
breedtesport allebei belangrijk.
Talenten vormen de
verbinding.’**

Fotografie

cover en pagina 6: Erik van Leeuwen

pagina 4: Henk Koster

pagina 12: Jurjen Engelsman

pagina 16: Mathilde Dusol

pagina 19: Soenar Chamid sportfotografie

pagina 20: Ronald Hoogendoorn

Provincie Gelderland
Eusebiusplein 1-a
6811 HE Arnhem
Postbus 9090
6800 cx Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl